

اخلاق و آیین زندگی

در کلام معصومین علیهم السلام

آیت الله مهدی مهدوی مازندرانی

سرشناسه	مهدوی مازندرانی، مهدی
عنوان و نام پدیدآور	اخلاق و آیین زندگی در کلام معصومین (ع) / مؤلف مهدی مهدوی مازندرانی.
	قم: نسیم کوثر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۳۴۴ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۲۴۰۴۴۱-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	احادیث اخلاقی -- قرن ۱۴
موضوع	×Hadiths, Ethical -- ۲۰th century
موضوع	راه و رسم زندگی (اسلام) -- احادیث
موضوع	Conduct of life -- *Religious aspects -- Islam -- Hadiths
موضوع	احادیث شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	Hadith (Shiites) -- Texts -- ۲۰th century
زده بندی کنگره	BP۲۲۸
زده بندی دیوبند	۲۹۷/۲۱۸
شماره کتابشناسی ملی	۶۰۲۰۶۸۴

انتشارات نسیم کوثر

قم - خیابان صفائیه - کوچه ممتاز - پلاک ۷۳
روابط عمومی: ۳۷۷۳۴۳۷۷ - ۰۲۵ دفتر فروش: ۸ - ۳۷۸۳۰۵۶۷

شناسنامه

- عنوان: اخلاق و آیین زندگی در کلام معصومین (ع)
- مؤلف: مهدی مهدوی مازندرانی
- تنظیم و تدوین: محمدرضا نوایی
- ناشر: نسیم کوثر
- چاپ: هوشنگی
- نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹
- تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه
- قیمت: شومیز: ۳۰۰۰۰ تومان سلفون: ۴۰۰۰۰ تومان

فهرست

۱۳.....	پیش گفتار.....
۱۵.....	۱. مواعظ جامع (توصیه‌های اخلاقی).....
۱۶.....	۲. هفت چیز بدون انجام هفت چیز دیگر.....
۱۸.....	۳. قانع و راضی بودن در رزق و روزی.....
۱۸.....	۴. مکارم اخلاق.....
۱۹.....	۵. علما و اُمرای صالح و فاسد.....
۲۰.....	۶. نشانه نقص و کمال عقل.....
۲۰.....	۷. عوامل مردن قلب و روح.....
۲۱.....	۸. نشانه غضب الهی.....
۲۲.....	۹. آثار وضعی گناه.....
۲۳.....	داستان: عاقبت معامله تجارت حرام.....
۲۴.....	۱۰. انگیزه‌های عبادت.....
۲۵.....	۱۱. اثرات ذکر.....
۲۶.....	۱۲. ابزارهای حراست معنوی از مؤمنین.....
۲۷.....	۱۳. نهی از عیبجویی مؤمن مسلمان.....
۲۹.....	۱۴. سفارش‌های خداوند به حضرت موسی علیه السلام
۳۰.....	۱۵. آثار دفع غیبت از مسلمان.....
۳۰.....	۱۶. عاقبت سخن چینی.....
۳۱.....	۱۷. عملی که مورد مغفرت الهی قرار نمی‌گیرد.....
۳۳.....	۱۸. عقوبت ترک استعانت به مؤمن.....
۳۴.....	داستان.....
۳۶.....	۱۹. بهترین و بدترین زندگی.....
۳۷.....	۲۰. راه‌های ترک گناه.....
۳۸.....	۲۱. عوامل عذاب قبر.....

۲۲. آثار صله رحم در دنیا و آخرت..... ۳۸
- داستان: تاخیر مرگ با صله رحم..... ۴۰
۲۳. آثار عشق و پاکدامنی..... ۴۱
۲۴. راه بخشش گناهان..... ۴۲
۲۵. خوف و رجاء..... ۴۴
۲۶. ذکر و یاد خدا..... ۴۶
- داستان..... ۴۷
۲۷. آثار ظلم و ستم..... ۴۸
۲۸. کیفر کسی که مؤمنی را یاری نکند!..... ۴۹
- داستان: پاداش کمک به دیگران..... ۴۹
۲۹. دروغ و خیانت..... ۵۰
- داستان..... ۵۱
۳۰. اقسام سه گانه گناه..... ۵۱
- داستان..... ۵۴
۳۱. اهمیت حقوق مؤمن..... ۵۴
۳۲. توصیه امام باقر علیه السلام به شیعیان..... ۵۵
- داستان..... ۵۶
۳۳. آثار گناه..... ۵۷
- داستان: اثر لقمه و غذای حرام..... ۵۸
۳۴. واعظ درون..... ۵۹
۳۵. حُسن خُلق و مدارا..... ۶۱
۳۶. دشوار بودن تحمّل احادیث اهل بیت علیهم السلام..... ۶۱
۳۷. بزرگی گناه ظلم..... ۶۲
۳۸. جلوگیری از غیبت کردن مؤمن..... ۶۴
- حکایت درباره غیبت..... ۶۶
۳۹. نماّی و سخن چینی..... ۶۸

۴۰. فضیلت سکوت و خاموشی ۷۰
۴۱. سه سفارش مهم امام محمدباقر علیه السلام ۷۱
۴۲. اکرام و تجلیل از سه گروه ۷۲
۴۳. علم و ادب ۷۳
۴۴. مصادیق عبادت ۷۴
۴۵. توکل ۷۵
۴۶. چهار گروه در قیامت از رحمت الهی محرومند! ۷۶
۴۷. اخلاق فرماندهی ۷۶
۴۸. سه خصلت ارزشمند ۷۷
۴۹. حَقِّ عالم ۷۸
۵۰. بهترین و خردمندترین مردم ۸۰
۵۱. نشانه عاقل ۸۱
۵۲. فلسفه بعثت انبیا ۸۱
۵۳. تفسیر اخلاص ۸۲
- داستان ۸۳
۵۴. محبوب‌ترین اعمال نزد خداوند ۸۴
۵۵. توصیه سه امام معصوم علیهم السلام ۸۵
۵۶. عقل، معیار ارزش اعمال ۸۷
۵۷. انجام عمل بر اساس علم و عقل ۸۸
۵۸. فضیلت و برتری عاقل بر جاهل ۸۸
۵۹. فراموشی و غفلت ۸۹
۶۰. نصیحت پر سود ۹۰
- داستان: سجده شکر ۹۱
۶۱. حقیقت زهد ۹۱
- داستان ۹۳

۶۲. مراقبت علمی و عملی..... ۹۴
۶۳. علم و عمل..... ۹۵
- داستان..... ۹۶
۶۴. پاداش اخروی آثار علمی..... ۹۷
۶۵. بهترین و بدترین مردم..... ۹۷
۶۶. حقیقت دنیا..... ۱۰۰
۶۷. دو گناهی که در قیامت بخشیده نمی‌شوند!..... ۱۰۱
۶۸. پاداش زیارت پیامبر ﷺ و اهل بیت او (علیهم‌السلام)..... ۱۰۲
- داستان..... ۱۰۳
۶۹. محبوب‌ترین و مبغوض‌ترین اعمال..... ۱۰۵
۷۰. پرهیز از قیل و قال..... ۱۰۵
۷۱. نشانه‌های اسراف کننده..... ۱۰۶
۷۲. دفاع از عزّت و آبروی مؤمن..... ۱۰۶
۷۳. صفات و ویژگی‌های دینداری..... ۱۰۷
۷۴. عافیت و رستگاری..... ۱۰۹
۷۵. انواع عقوبت و عذاب الهی..... ۱۰۹
۷۶. بزرگ‌ترین عیب..... ۱۱۱
۷۷. عیبجویی و تجسس از لغزش‌های دیگران..... ۱۱۲
۷۸. فرق بین شیعه و محبّ..... ۱۱۵
- داستان..... ۱۱۶
۷۹. ثمره علم بدون عمل..... ۱۱۶
۸۰. آثار بی توجّهی به امورات دینی..... ۱۱۷
۸۱. فضیلت علم آموزی..... ۱۱۸
- داستان..... ۱۱۹
۸۲. ثمره حلم و بردباری..... ۱۲۰
- داستان..... ۱۲۱

۱۲۱	۸۳. برترین مردم
۱۲۲	داستان
۱۲۳	۸۴. زیبایی‌های دنیا
۱۲۴	۸۵. آثار سوء پرخوری
۱۲۵	۸۶. اتمام حجت در قیامت
۱۲۷	۸۷. اهل بصیرت
۱۲۸	۸۸. امیدوار واقعی به رحمت خداوند
۱۲۸	۸۹. قانع بودن در دنیا
۱۲۹	۹۰. راه محفوظ ماندن از مفسد آخرالزمان
۱۳۱	۹۱. آثار عجب و خودپسندی
۱۳۲	۹۲. تحقیر مؤمن
۱۳۲	۹۳. خوش اخلاقی و بردباری
۱۳۳	داستان
۱۳۳	۹۴. سه ذکر ارزشمند
۱۳۵	۹۵. سؤال یهودی از امیرمؤمنان علی علیه السلام
۱۳۷	۹۶. آرامش قلب
۱۳۸	۹۷. لذت علم و معرفت الهی
۱۳۹	۹۸. تلازم علم و عمل
۱۴۱	۹۹. ویژگی زاهدان و پارسایان
۱۴۲	۱۰۰. اخلاق مؤمن
۱۴۴	۱۰۱. محبوب‌ترین خصلت‌ها نزد خداوند
۱۴۵	۱۰۲. پاداش تشیع کنندگان جنازه مؤمن
۱۴۵	داستان
۱۴۶	۱۰۳. هشدار از دنیاپرستی
۱۴۷	۱۰۴. فضیلت قرآن

۱۴۸	۱۰۵. ملامت کردن مؤمن
۱۴۹	۱۰۶. نصیحت‌های خضر نبی علیه السلام به حضرت موسی علیه السلام
۱۴۹	۱۰۷. تعصب ورزیدن زشت و زیبا
۱۵۳	داستان: تعصب بی‌مورد
۱۵۳	۱۰۸. علائم و نشانه‌ها
۱۵۷	۱۰۹. روش دعا کردن
۱۵۹	۱۱۰. مراقبت از بدزبانی و شکم پروری
۱۶۱	۱۱۱. خصلت‌های ناپسند
۱۶۴	۱۱۲. گناه راضی بودن به کار دیگران
۱۶۵	۱۱۳. مراحل خودسازی
۱۶۶	۱۱۴. ضرورت تقوا و خودسازی
۱۶۷	۱۱۵. آثار گناه
۱۶۸	داستان: دیوانه واقعی
۱۶۸	ثروتمند متکبر و مرد فقیر
۱۶۹	حرص
۱۷۰	۱۱۶. مصادیق مروّت و جوانمردی در سفر و حضر
۱۷۲	۱۱۷. شرایط توبه و استغفار
۱۷۵	۱۱۸. آثار زیادی سخن
۱۷۷	داستان
۱۷۷	سکوت
۱۷۸	داستان
۱۷۹	۱۱۹. سرآغاز نامه اعمال مومن
۱۸۱	۱۲۰. آثار گناه در کوتاهی عمر
۱۸۶	داستان
۱۸۷	۱۲۱. اثر استغفار در جلب رزق و روزی
۱۹۲	۱۲۲. مؤمن و مسلمان واقعی

- داستان ۱۹۴
۱۲۳. احسان ستوده ۱۹۵
- داستان: آثار احسان و کمک به دیگران ۱۹۶
۱۲۴. ترک دانش، بزرگترین تباهی عمر ۱۹۸
۱۲۵. چهار خصلت تقویت و کمال ایمان ۱۹۹
- داستان: یتیم نوازی ۲۰۲
۱۲۶. پنج خصلت که پایان آن بهشت است ۲۰۳
- داستان: کار خیر پنهانی ۲۰۴
۱۲۷. هفت سفارش پیامبر ﷺ به سلمان فارسی ۲۰۵
- داستان: صله رحم ۲۰۶
۱۲۸. سه خصلت سلمان محمدی ۲۰۸
- مقام معنوی سلمان فارسی رحمه الله ۲۱۱
۱۲۹. نژادپرستی ۲۱۲
- مکتب گرا باشید نه ملی گرا ۲۱۴
۱۳۰. حق مؤمن بر مؤمن ۲۱۵
- داستان: صفت برادران ایمانی ۲۱۹
۱۳۱. پاداش شاد کردن مومن ۲۲۰
- داستان: اثر کردار بد در برزخ ۲۲۷
۱۳۲. فضیلت اطعام ۲۲۸
۱۳۳. آشکار کردن آثار نعمت‌های الهی در زندگی ۲۳۳
۱۳۴. نشانه‌های دینداری ۲۳۶
۱۳۵. عجایی که پیامبر اکرم ﷺ دیده بود! ۲۴۰
۱۳۶. راه و رسم مهربانی و جوانمردی ۲۴۶
۱۳۷. گذشت و مدارا ۲۴۸
- داستان ۲۵۳
۱۳۸. فحش و ناسزا ۲۵۴

داستان.....	۲۶۳
داستان دیگر.....	۲۶۴
۱۳۹. عجب و خودبینی و اقسام آن.....	۲۶۵
چند حدیث در مذمت عجب و خودبینی.....	۲۷۳
داستان: عجب و تحقیر.....	۲۷۷
داستان عابد و فاسق.....	۲۷۷
داستان موسی و سگ.....	۲۸۰
۱۴۰. نشانه‌های حسادت.....	۲۸۰
داستان: پیرمرد بهشتی!.....	۲۸۲
داستان.....	۲۹۲
۱۴۱. گناهان کبیره.....	۲۹۳
داستان: حق الناس و بدهکاری.....	۳۱۷
۱۴۲. علائم و صفات شیعه.....	۳۱۸
۱۴۳. کرامت‌های اخلاقی.....	۳۲۱
داستان: راستگوئی.....	۳۲۲
۱۴۴. سه عمل تضمین شده.....	۳۲۳
داستان.....	۳۲۴
۱۴۵. شش برنامه اخلاقی.....	۳۲۴
۱۴۶. راه رسیدن به ایمان و تقوا و مسلمانی.....	۳۲۷
۱۴۷. همچون زنبور عسل باش.....	۳۲۸
۱۴۸. نه سفارش خداوند به پیامبر اکرم ﷺ.....	۳۳۰
۱۴۹. حق مسلمان بر برادر مسلمان.....	۳۳۱
داستان: حق برادر مؤمن.....	۳۳۲
عیادت مریض.....	۳۳۳
۱۵۰. آثار سوء رویگردانی از عالمان دین.....	۳۳۳
فهرست موضوعی.....	۳۳۵
منابع.....	۳۴۲

پیش گفتار

با حمد و ثنای الهی و درود و صلوات بی‌پایان بر رسول خاتم حضرت محمد ﷺ و آل طاهرين او ﷺ.

شکر خدای را که با الطاف بی‌منت خویش به اینجانب توفیق تحصیل علوم دینی در حوزه علمیه را عنایت فرمود و با عنایات الهی توانستم در حوزه علمیه قم توفیق تدریس سطوح عالیه و خارج داشته- و در حدّ توان و بضاعت علمی خویش- در خدمت طلاب و سربازان امام زمان عجل الله تعالی فرجه باشم.

همان طور که در مقدمه کتاب «آموزه‌های اخلاقی» اشاره گردید مباحث اخلاقی با استفاده از سخنان ائمه معصومین علیهم السلام سرمنشأ تهذیب و تربیت نفوس انسانی است که از جمیع جهات دارای آثار معنوی و عملی بوده که در سایر کلام‌ها وجود ندارد که در این کتاب احادیث اخلاقی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه معصومین علیهم السلام بهره گرفته شد و در تاریخ ۱۳۹۳ش به صورت کتابی مستقل به نام «آموزه‌های اخلاقی» منتشر گردید. با عنایات خداوند مباحث اخلاقی همچنان ادامه یافت و تا آنجا که ممکن بود هر روز در آغاز درس (در مدرسه حضرت آیت الله العظمی گلپایگانی) یک روایت اخلاقی با شرح مختصر ارائه می‌شد. تصمیم بر آن شد که تمامی این روایات جهت استفاده و بهره‌مندی عموم جمع آوری و به صورت کتاب در اختیار آنان قرار گیرد. برای این کار مراحل تنظیم و آماده سازی آن در اختیار حجة الاسلام و المسلمین آقای

حاج شیخ محمدرضا نوایی قرار گرفت که ضمن تشکر از زحمات ایشان، اینک این کتاب با نام «اخلاق و آیین زندگی در کلام معصومین علیهم السلام» به زیور طبع آراسته گردید.

در اینجا لازم است نکاتی را یادآور شویم:

۱- تمامی روایات، ترجمه و اعراب گذاری شده و منابع اصیل آن تحقیق و ذکر گردیده است.

۲- در ذیل برخی روایات، روایات دیگری به تناسب موضوع و نیز حکایات و داستان‌های اخلاقی آمده است.

۳- در پایان کتاب، فهرست موضوعی روایات، تنظیم یافته که دسترسی آسان به موضوعات اخلاقی را برای خواننده فراهم می‌سازد، به ویژه برای وعظ و روحانیون محترم که با مراجعه به آن می‌توانند در مجالس وعظ و سخنرانی از آنها بهره ببرند.

۴- از همه اساتید و مدرّسین عظام حوزه مستدعی است که عنایت ویژه نسبت به ارائه مباحث اخلاقی با محوریت آیات و روایات ائمه معصومین علیهم السلام داشته و حتی الامکان به صورت کتاب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

در پایان، خدای متعال را بر توفیق ارائه و چاپ این کتاب شاکر و سپاسگزارم و امیدوارم که این اثر مورد رضای خدای متعال و ائمه طاهرين علیهم السلام خاصه امام زمان عجل الله تعالی فرجه قرار بگیرد.